

Stadiul armonizării legislative
pentru introducerea euro
din punct de vedere bancar

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Cuprins:

1. Raportul de convergență al BCE 2008

- Stadiul îndeplinirii criteriilor de convergență juridică pentru toate statele cu derogare
- Stadiul armonizării legislative din punct de vedere bancar – cazul României

2. Raportul de convergență al CE 2008

- Stadiul armonizării legislative din punct de vedere bancar – cazul României

3. Acțiuni întreprinse la nivelul BNR

- Stadiul activității grupului de lucru pentru elaboarea propunerilor de modificare a Legii nr. 312/2004

4. Evaluări ale CE și BCE din perioada pre-aderare

- Analiza Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR în perioada 2004-2007 (după intrarea în vigoare a legii și până la aderarea la UE)

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru toate statele cu derogare (a)

Sfera de adaptare legislativă pentru adoptarea euro:

Convergența juridică vizează compatibilitatea legislației naționale cu prevederile comunitare în ceea ce privește:

(i) independența băncii centrale—art. 130 TFEU și art. 7 și art. 14.2 Statutul SEBC

și **confidențialitatea informațiilor** - art. 38 Statutul SEBC

(ii) interzicerea finanțării monetare și a accesului privilegiat - art. 123, art. 124 TFUE

și **ortografierea unitară a monedei euro** — Regulamentul CE nr. 2169/2005

(i) integrarea juridică deplină a băncii centrale în Eurosistem — art.12.1, art.14.3 Statutul

SEBC.

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru toate statele cu derogare (b)

Domenii de convergență juridică	BG	CZ	ET	LV	LIT	HU	PL	RO	SK	SU
Independența funcțională				*						
Independența instituțională	*	*		*		*	*	*		*
Independența personală	*	*		*		*	*	*		
Independența financiară						*		*		*
Confidențialitatea informațiilor	*	*						*		
Finanțarea monetară și accesul privilegiat	*	*		*		*	*	*		*
Obiective de politică economică						*	*	*		
Politică monetară și instrumente de politică monetară	*	*		*		*	*	*		*
Emisiunea monetară	*	*	*	*		*	*	*		*
Gestionarea rezervelor valutare	*	*		*		*	*	*		*
Colectarea datelor statistice	*	*		*		*	*	*		*
Sistemele de plăți	*	*		*		*	*	*		*
Prevederi financiare	*	*		*		*	*	*		
Politica de curs de schimb	*	*	*			*	*	*		*
Cooperare internațională	*	*		*		*	*	*		*
Diverse		*		*		*	*	*		

•Criteriu de convergență neîndeplinit (*evaluare pînă la data de 5 martie 2008*); în intervalul aprilie 2008 – februarie 2010, cu excepția Letoniei și României, toate celelalte state membre cu derogare și-au modificat statutele băncilor centrale, din diverse considerente: alinierea la criteriile de convergență juridică (BG, CZ, HU, PL), motive referitoare la independența personală (ET) sau independența financiară (SU), extinderea funcției de supraveghere (CZ)

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (a)

„Legislația românească nu îndeplinește toate cerințele privind independența și integrarea juridică a băncii centrale în Eurosistem. România este un stat membru care face obiectul unei derogări și, în consecință, trebuie să respecte toate cerințele de adaptare prevăzute în articolul 109 din Tratatul de înființare a UE” (renumerotat ca art 130 din TFUE) – pagina 249

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România **(b)**

Legea privind Statutul BNR trebuie adaptată în ceea ce privește:

independența băncii centrale

- independența **instituțională**: *autoritățile publice nu trebuie să încerce să influențeze pe membrii organelor de conducere ale BNR în exercitarea atribuțiilor ce le revin*
- independența **personală**: *posibilitatea ca decizia de demitere a guvernatorului BNR să fie atacată la Curtea Europeană de Justiție*
- independența **financiară**: (i) *determinarea și gestionarea independentă a resurselor financiare necesare pentru îndeplinirea obligațiilor BNR ce rezultă din calitatea de membru SEBC și, (ii) asigurarea independenței pentru resursele financiare necesare îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din calitatea de membru SEBC*
- **confidențialitatea informațiilor/păstrarea secretului profesional**; *extinderea sferei și pt informațiile SEBC*

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (c)

Legea privind Statutul BNR trebuie adaptată în ceea ce privește (continuare):

interdicția privind finanțarea monetară a sectorului public și interdicția privind accesul privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare:

- interzicerea finanțării monetare și a oricărui tip de creditare a tuturor instituțiilor publice menționate în Reg 3603/93, inclusiv a instituțiilor de credit aflate în proprietatea statului fără nici o excepție
- întărirea și alinierea cadrului juridic de acordare a împrumuturilor de la BNR către o instituție de credit aflată în dificultăți în scopul asigurării stabilității financiare, împrumut care, în legislația actuală, nu este prevăzut a fi acordat pe termen scurt, și nu este colateralizat cu active altele decât cele eligibile pentru operațiunile de piață ale BNR, respectiv nu este garantat suficient din punct de vedere al listei colateralelor considerate adecvate la data elaborării proiectului de Statut BNR (actualizarea și lărgirea listei)
- clarificarea și întărirea cadrului juridic privind transferul a 80 la sută din venitul net rămas după deducerea cheltuielilor.

1. Raportul de convergență al BCE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (d)

Legea privind Statutul BNR trebuie adaptată în ceea ce privește (continuare):

integrarea juridică deplină a BNR în Eurosistem - recunoașterea autorității BCE și a Consiliului UE cu privire la:

- obiectivele de politică economică
- atribuții:
 - dispozițiile legislative privind politică monetară și instrumentele de politică monetară
 - dispoziții legislative privind dreptul de a emite bancnote
 - administrarea rezervelor valutare
 - colectarea datelor statistice
 - sistemele de plăți și de compensare
- dispoziții financiare (norme privind conturile financiare, de audit, subscrierea de capital, transferul activelor din rezervele valutare și repartizarea venitului monetar, selectarea auditorului extern)
- politica cursului de schimb
- diverse: obligația de consultare a BCE numai pentru acele proiectele legislative naționale a căror tematică este se înscrie în sfera de competență a BCE.

2. Raportul de convergență al CE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România **(a)**

“Temeiul juridic al BNR este stabilit prin Legea nr. 312 din 28 iunie 2004 privind Statutul BNR. Această lege a intrat în vigoare la 30 iulie 2004 și nu a fost modificată ulterior.” *-pagina 155*

“În ceea ce privește integrarea băncii centrale în SEBC la momentul adoptării monedei euro, independența băncii centrale și interzicerea finanțării monetare, legislația României, în special Legea privind Statutul BNR, nu este complet compatibilă cu art. 108 și 109 din TFEU și cu Statutul SEBC.

Există în continuare incompatibilități în ceea ce privește armonizarea cu obiectivele SEBC, independența instituțională și personală, obligația de a consulta BCE în domeniile sale de competență, promovarea bunei funcționări a sistemelor de plăți, rolul statistic al BCE și al Consiliului UE și rolul acestora în desemnarea unui auditor extern” *– pagina 156*

2. Raportul de convergență al CE 2008

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (b)

Legea privind Statutul BNR trebuie adaptată în ceea ce privește:

independența băncii centrale

- **independența instituțională:** toate autoritățile publice precum și orice alte autorități sau instituții nu trebuie să încerce să influențeze pe membrii organelor de conducere ale BNR în exercitarea atribuțiilor ce le revin
- **independența personală:** *idem* recomandările din Raportul BCE 2008
- **independența financiară:** *idem* recomandările din Raportul BCE 2008 plus eliminarea prevederilor referitoare la consultarea ex-ante cu MFP în oricare și situații

- **interdicția privind finanțarea monetară a sectorului public și interdicția privind accesul privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare** – *idem* recomandările din Raportul BCE 2008

- **integrarea juridică deplină a BNR în Eurosistem** – *idem* recomandările din Raportul BCE 2008

3. Acțiuni întreprinse la nivelul BNR (a)

Perioada 2006-2009:

- **Demararea procesului** de armonizare legislativă în vederea adoptării euro-luna februarie 2006, prin decizia Consiliului de administrație al BNR
- **Cadru instituțional:** grup de lucru constituit în scopul elaborării propunerilor pentru proiectul de modificare a Legii 312/2004 privind Statutul BNR, sub coordonarea dlui Cristian Popa, viceguvernator BNR
- **Rezultat concret:** o primă variantă de lucru a proiectului de modificare a Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR în vederea adoptării euro, supus spre analiză CA/BNR în etape intermediare de lucru
- **Propunerile pentru proiectul de modificare a Legii nr. 312/2004** din varianta de lucru au avut în vedere:
 - *acquis* –ul comunitar aferent Capitolului 11–*UEM* pe care România (implicit BNR) s-a angajat sa-l adopte și implementeze după încheierea negocierilor de aderare,
 - criteriile de convergență juridică în vederea adoptării euro,
 - asigurarea consistenței prevederilor Statutului BNR cu evoluțiile înregistrate în cadrul legislativ național în domeniu,
 - practica altor bănci centrale, în special a acelor state din ultimul val de aderare la Eurosistem (Slovenia, Malta, Cipru, și Slovacia) sau a celor care se află în stadiu avansat de armonizare legislativă (Estonia și Lituania),
 - avizele BCE pentru proiectele legislative înaintate de aceste 6 țări care au adoptat recent euro
 - propunerile de modificare prezentate de direcțiile de specialitate din BNR la solicitarea DRI
- **Informarea BCE și a CE**, în mod constant, în legătură cu demersurile BNR în domeniul armonizării legislative a criteriilor de convergență juridică

3. Acțiuni întreprinse la nivelul BNR (b)

Etapele pe care BNR ar trebui să le parcurgă pentru armonizarea integrală cu criteriile de convergență juridică în vederea adoptării euro includ*:

- (i) elaborarea propunerilor de modificare a Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR;
- (ii) analiza și aprobarea acestor propuneri de către Consiliul de administrație al BNR;
- (iii) având în vedere faptul că BNR nu are inițiativă legislativă, transmiterea propunerilor către Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Justiției și revizuirea sa pe baza eventualelor sugestii primite;
- (iv) transmiterea proiectului spre aviz Comisiei Europene și Băncii Centrale Europene;
- (v) revizuirea proiectului pe baza recomandărilor primite de la Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană;
- (vi) transmiterea de către Ministerul Finanțelor Publice a proiectului final, spre aprobare, Guvernului României și, spre adoptare, Parlamentului României.

* Din experiența perioadei de pre-aderare, aceste demersuri necesită un interval de timp de minim 2 ani

4. Recomandări din etapa de pre-aderare

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (a)

Raportul de pre-aderare elaborat de BCE pentru România și Bulgaria în 2006

independența băncii centrale:

independența instituțională: idem recomandările din Raportul CE 2008

independența personală: idem recomandările din Raportul CE 2008 plus recomandarea de a considera conflict de interese pentru toți membri CA/BNR “utilizarea aptitudinilor profesionale în alt interes decât al BNR și restricționarea de la orice poziție/funcție, remunerată sau onorifică, în instituții financiare, companii comerciale sau alte instituții de profit, fără aprobarea explicită a CA/BNR.

independența financiară: idem recomandările din Raportul CE 2008 plus eliminarea prevederilor referitoare la consultarea ex-ante cu MFP în oricare și situații

interdicția privind finanțarea monetară a sectorului public și

interdicția privind accesul privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare– idem recomandările din Raportul BCE 2008, cu punctarea explicită a recomandării: “Romania will have to provide sufficient safeguards to prevent the lender-of-the-last resort function provided for in art 26 becoming a way for BNR to support the public sector through monetary financing” in conjunction with reco for art 19 “for states that on accession to the Eurosystem, the scope of assets eligible for collateralization will be extended to the categories defined by the ECB”.

integrarea juridică deplină a BNR în Eurosistem – idem recomandările din Raportul BCE 2008

4. Recomandări din etapa de pre-aderare

Evaluarea criteriilor de convergență juridică pentru sistemul bancar din România (b)

Raportul CE asupra progreselor înregistrate în pregătirea pentru aderarea la UE din

anul 2004, Comisia Europeană apreciază că:

„certain safeguards might be needed in respect of possible “lending of last resort” operations by the Central Bank in order to ensure their full compliance with Article 101 of the Treaty.”

Raportul CE comprehensiv de monitorizare a României din anul 2005 menționează la

Secțiunea D—angajamente și cerințe care rezultă din negocierile de aderare, Capitolul 11—UEM:

„article 26 of the NBR Law provides for “lending of last resort” operations. Romania needs to establish the necessary safeguards to avoid that the national bank bears financial commitments of the state sector through monetary financing.”